

UVODNIK

OLGA ORLIĆ

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Nedugo nakon objave poziva s temom ovogodišnjeg godišnjeg skupa Hrvatskog etnološkog društva "Naše zajedničke budućnosti: pogled iz perspektive etnologije i kulturne antropologije" Uredništvo *Narodne umjetnosti* predložilo je Programskom odboru skupa da se pozovu izlagači da radove sa skupa objave u drugom ovogodišnjem broju. Rok između održavanja skupa i onoga koji je Uredništvo odredilo za slanje radova bio je tek neznatno duži od mjesec dana i svi smo bili svjesni činjenice da nije realno da u tako kratkom roku pristigne veći broj radova. Ipak, Programskom je odboru imponirao taj poziv, tim više što se dosad nije uobičajilo izdavanje radova s godišnjih skupova u obliku zbornika radova, već su potencijalne objave prepuštene individualnim odlukama autora. Pristigla su tri rada, što ne predstavlja opsežan temat, ali omogućuje uvid u različite načine na koje su izlagači na godišnjem skupu svoja istraživanja i interese uklopili u prilično široko postavljenu temu "naših zajedničkih budućnosti". Još je jedan rad, koji nije bio izlagan na godišnjem skupu, pridodan ovom tematu zbog srodnosti istraživačkog fokusa.

Zamišljanje i/ili oblikovanje budućnosti relevantna je tema za etnologue i kulturne antropologe različitih interesa i područja djelovanja s heterogenih teorijskih i metodoloških te praktičnih polazišta. Tom se transdisciplinarnom problematikom bave stručnjaci i istraživači raznorodnih disciplina čiji je fokus izravno usmjeren na procese zamišljanja budućnosti, na upravljanje i planiranje te ostvarivanje brojnih razina održivosti i (zelene) tranzicije. Međutim, budućnosti su (ne)posredno tema i onima koji istražuju migracije, multikulturalnost, multikulturne politike, prakse interkulturalnog dijaloga i politike identiteta, ali i pojedincima i ustanovama koji se brinu o očuvanju i prezentiranju materijalne i nematerijalne kulturne baštine. Ta tema jednako je važna i svim zajednicama i donositeljima odluka i javnih politika. Etnologija i kulturna antropologija sve aktivnije nastoji koristiti se stečenim znanjima i vještinama za dobrobit zajednica, a same zajednice sve se vještije koriste različitim resursima (i znanstvenim i stručnim) koji su im na raspolaganju za ostvarivanje (bolje) budućnosti, uključujući i one koje im mogu ponuditi etnologija i kulturna antropologija.

Programski je odbor, zbog svega ovog navedenog u pozivu, smatrao da je ovogodišnji skup izvrsna prilika da stručnjaci iz različitih područja djelovanja etnologije i kulturne antropologije rasprave na koje je načine naša struka usmjerena na budućnost(i), ako je uopće,

te u kojoj mjeri etnolozi i kulturni antropolozi mogu doprinijeti raspravama o budućnosti te omogućiti i osnažiti ostvarivanje (široko shvaćenih) zajedničkih budućnosti. Fokus na budućnost omogućio je da se brojne istraživačke teme sagledaju kroz drukčiji analitički pogled te stoga ne čudi velik odaziv izlagača. Pristigli radovi analiziraju međusobno različite pojave i prakse, ali kroz jasan fokus na njihov značaj za kreiranje održive, a možda čak i bolje budućnosti.

Iva Niemčić i Marina Blagaić analizirale su načine ne koje reprodukcije pojedinih praksi pučke pobožnosti zajednica otoka Hvara i Raba predstavljaju važan gradivni element kontinuiteta navedenih zajednica i ostaju važan resurs očuvanja njihovih budućnosti.

Morana Jarec bavi se slovenskim poljoprivrednicima malim obiteljskim proizvođačima te analizira njihove prakse i aktivnosti kojima nastoje osigurati održivu budućnost svojih imanja i lokalne poljoprivredne proizvodnje.

Tu je i rad Jurja Šantorića, autora koji nije izlagao na godišnjem skupu, ali smo ga odlučili uključiti u ovaj temat zbog činjenice da se njegovo istraživanje fokusira na načine zamišljanja budućnosti zadarske nezavisne umjetničke scene korištenjem transformativnog potencijala odabranog "povijesnog" performansa za okupljanje zajednice pripadnika navedene scene.

Georgios Manoudakis analizirao je djelovanje umjetnika-performera Suna Raa, predvodnika afrofuturizma, umjetničko-političkog pokreta koji nastoji kroz različite infrapolitičke taktike usmjerene ka kritici eurocentrizma omogućiti zamišljanje drukčije i egalitarnije budućnosti.

Tri rada s godišnjeg skupa koja su pred vama predstavljaju tek malen uvid u teme izložene na skupu, čijim se nazivom željelo odati *hommage* tzv. Brundtlandinu izvještaju *Our Common Future* (1987), imenovanom po norveškoj političarki Gro Harlem Brundtland, koja je predsjedavala povjerenstvu koje je izradilo izvještaj, te istovremeno omogućiti dijeljenje vlastita zamišljanja budućnosti iz perspektiva različitih segmenata naše struke. Četvrti je rad priključen tematu zbog činjenice da je istraživačkom problemu pristupio korištenjem gotovo istovjetnog analitičkog fokusa.

Skup je iznjedrio niz radova s drukčijim načinima promišljanja budućnosti, iz različitih perspektiva te brojnih konteksta, kao što se može vidjeti iz programske knjižice skupa dostupne na mrežnim stranicama Hrvatskog etnološkog društva. Veliko mi je zadovoljstvo što su ova četiri rada objavljena u *Narodnoj umjetnosti* te se još jednom u ime Programskog odbora skupa zahvaljujem Uredništvu na toj mogućnosti te popratnom radu i trudu. Nadam se da će i ostali radovi izloženi na skupu uspješno pronaći svoj put do čitatelja.